

Biuletyn Informacji Publicznej MSWiA

<https://archiwumbip.mswia.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/2005/421,Projekt-Rozporzadzenia-Ministra-Spraw-Wewnetrznych-i-Administracji-z-dnia-2005-r.html>
2022-08-17, 09:27

Projekt Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie rozkładu czasu służby funkcjonariuszy Straży Granicznej

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji 1) z dnia2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rozkładu czasu służby funkcjonariuszy Straży Granicznej

Na podstawie art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399, z późn. zm.2)) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 czerwca 2002 r. w sprawie rozkładu czasu służby funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz.U. Nr 82, poz. 748) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4) jednostka organizacyjna Straży Granicznej - Komendę Główną Straży Granicznej, komendę oddziału Straży Granicznej, ośrodek szkolenia Straży Granicznej, placówkę Straży Granicznej lub dywizjon Straży Granicznej,

5) jednostka organizacyjna Komendy Głównej - zarząd, gabinet, biuro, inspektorat, laboratorium, samodzielny zespół (równorzędne) w Komendzie Głównej Straży Granicznej,"

b) w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 - 9 w brzmieniu:

"7) wymiar czasu służby - liczba godzin, jaką funkcjonariusz obowiązany jest pełnić służbę w przyjętym okresie rozliczeniowym, w ramach normy czasu służby, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy,

8) pora nocna - 8 godzin pomiędzy godzinami 22.00 a 6.00,

9) dzień służby - dzień, w którym funkcjonariusz obowiązany jest do pełnienia służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby.";

2) w § 3 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) załogowy - na stanowiskach służbowych załóg jednostek pływających Straży Granicznej, w czasie wykonywania czynności służbowych w składzie załogi jednostki pływającej Straży Granicznej wyznaczonej do pełnienia służby granicznej lub prowadzenia działań granicznych w okresie pełnienia tej służby lub prowadzenia tych działań,"

b) w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 4 w brzmieniu:

"4) dyżurowy - na stanowiskach służbowych załóg i obsługi naziemnej statków powietrznych Straży Granicznej, w okresie obsługiwania tych statków powietrznych.";

3) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

"§ 3a. Podstawą do określenia wymiaru czasu służby funkcjonariusza w przyjętym okresie rozliczeniowym jest, niezależnie od ustalonego na zajmowanym stanowisku służbowym rozkładu czasu służby, wymiar czasu służby obowiązujący w danym okresie rozliczeniowym na stanowiskach służbowych objętych jednozmianowym rozkładem czasu służby.";

4) w § 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W zmianowym rozkładzie czasu służby funkcjonariusz pełni służbę, bez względu na dzień tygodnia, na zmiany trwające po 8, 12 lub 24 godziny, w zależności od rodzaju i sposobu pełnienia służby."

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W zmianowym rozkładzie czasu służby, w którym funkcjonariusz pełni służbę na zmiany trwające po 8 godzin, po zakończeniu zmiany funkcjonariuszowi udziela się co najmniej 11 godzin czasu wolnego. Po pięciu kolejnych służbach udziela się co najmniej 24 godzin czasu wolnego, a jeżeli wszystkie służby pełnił w porze nocnej, udziela się co najmniej 48 godzin czasu wolnego."

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

"4a. W przypadku wystąpienia szczególnych potrzeb służby, jeżeli nieobecność funkcjonariusza w służbie spowodowałaby poważne zakłócenie organizacji służby na stanowiskach, na których wymagane jest utrzymanie pełnienia służby w sposób ciągły, a służba pełniona jest na zmiany trwające po 12 godzin, okresowo dopuszcza się udzielanie po zakończeniu zmiany funkcjonariuszowi 12 godzin czasu wolnego albo 24 godzin czasu wolnego, jeżeli funkcjonariusz pełnił służbę w porze nocnej, przy zachowaniu normy czasu służby, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy.";

5) w § 6 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Czas wypoczynku, o którym mowa w ust. 3, nie wlicza się do czasu służby, jeżeli w danej dobie funkcjonariuszowi zapewniono co najmniej 6 godzin nieprzerwanego wypoczynku.";

6) po § 6 dodaje się § 6a i 6b w brzmieniu:

"§ 6a. Funkcjonariusz pełniący służbę w rozkładzie czasu służby obejmującym służbę również w niedzielę powinien korzystać co najmniej raz na 3 tygodnie z wolnej od służby niedzieli i poprzedzającej ją soboty.

§ 6b. 1. Funkcjonariusz pełni służbę w dyżurowym rozkładzie czasu służby we wszystkie dni tygodnia w ramach dyżurów trwających po 12 godzin. Przepis § 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

1. W dyżurowym rozkładzie czasu służby, po zakończeniu służby funkcjonariuszowi udziela się co najmniej 12 godzin czasu wolnego, a jeżeli dyżur pełnił w porze nocnej, udziela się co najmniej 24 godzin czasu wolnego.
2. Funkcjonariuszom pełniącym służbę w dyżurowym rozkładzie czasu służby planuje się do 6 dyżurów w okresach nie przekraczających 14 dni kalendarzowych.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w celu zapewnienia ciągłości obsługi statków powietrznych Straży Granicznej, dopuszcza się zwiększenie do 8 ilości dyżurów pełnionych przez jednego funkcjonariusza w okresie, o którym mowa w ust. 3.";

7) w § 7:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W uzasadnionych przypadkach Komendant Główny Straży Granicznej może ustalić dniem wolnym od służby dzień przypadający między dniami wolnymi od służby, pod warunkiem wyznaczenia soboty dniem służby."

b) uchyla się ust. 3;

8) po § 9 dodaje się § 9a - § 9c w brzmieniu:

"§ 9a. 1. W przypadku odbycia przez funkcjonariusza podróży służbowej do wymiaru czasu służby wlicza się:

- 1) jeżeli podróż służbowa trwała nie dłużej niż jeden dzień i odbywała się w dniu, który zgodnie z obowiązującym funkcjonariusza rozkładem czasu służby był dla niego dniem:
 - a) służby, a:
 - czas dojazdu do miejsca wykonywania zleconych zadań służbowych, czas wykonywania tychże zadań oraz czas powrotu z tego miejsca nie wykraczał poza obowiązujące funkcjonariusza w tym dniu godziny służby albo wymiar czasu służby - cały czas podróży służbowej,
 - czas dojazdu do miejsca wykonywania zleconych zadań służbowych i czas wykonywania tychże zadań nie wykraczał poza obowiązujące funkcjonariusza w tym dniu godziny służby albo wymiar czasu służby - czas od chwili wyjazdu w podróż służbową do chwili zakończenia wykonywania zleconych zadań służbowych, bez względu na długość czasu powrotu z tego miejsca,

- czas dojazdu do miejsca wykonywania zleconych zadań służbowych i czas wykonywania tychże zadań wykraczał poza obowiązujący w danym dniu wymiar czasu służby - czas od chwili wyjazdu w podróż służbową do chwili zakończenia wykonywania zleconych zadań służbowych, bez względu na długość czasu powrotu z tego miejsca,

b) wolnym od służby - wyłącznie czas wykonywania w tym dniu zleconych zadań służbowych,

2) jeżeli podróż służbowa trwała dłużej niż jeden dzień, każdy dzień podróży służbowej, w tym również dni wolne od służby, w ciągu których funkcjonariusz wykonywał zleczone zadania, traktuje się jak służbę pełnioną w wymiarze obowiązującym w jednozmianowych rozkładzie czasu służby.

2. W przypadku gdy cel podróży służbowej obejmował wykonywanie czynności służbowych w czasie trwania dojazdu lub powrotu z miejsca stanowiącego cel podróży służbowej, do czasu służby wlicza się również okres tego dojazdu lub powrotu.

§ 9b. 1. Funkcjonariuszowi bezpośrednio po zakończeniu podróży służbowej przysługuje czas wolny w wymiarze 8 godzin, jeżeli powrót z podróży służbowej:

- 1) wynosił nie mniej niż 8 godzin, albo
- 2) odbywał się całkowicie lub częściowo w porze nocnej i funkcjonariusz nie korzystał z wagonu z miejscami do leżenia lub spania.

2. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, przysługujący funkcjonariuszowi czas wolny jest dłuższy niż czas pozostający do rozpoczęcia planowanej służby, godzina rozpoczęcia przez niego służby ulega przesunięciu do godziny zakończenia przysługującego mu czasu wolnego. Okres pomiędzy planowaną a faktyczną godziną rozpoczęcia przez funkcjonariusza służby traktuje się jako przerwę w służbie wliczaną do czasu służby.

3. Jeżeli wymagają tego niezbędne potrzeby służbowe, przełożony o którym mowa w § 9 ust. 2, może polecić funkcjonariuszowi niezwłoczne stawienie się we wskazanym miejscu po podróży odbytej w warunkach, o których mowa w ust. 1. Przepis § 9 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. Wykonywanie zadań służbowych, o których mowa w ust. 3, jest równoznaczne z przedłużeniem czasu służby.

§ 9c. 1. Polecenie wyjazdu lub powrotu z podróży służbowej w dniu wolnym od służby może nastąpić nie więcej niż 4 razy w miesiącu.

2. Polecenie wyjazdu lub powrotu z podróży służbowej w dniu, o którym mowa w ust. 1, traktuje się za równoznaczne z wyznaczeniem funkcjonariusza do pełnienia dyżuru domowego, o którym mowa w § 13 ust. 1.";

9) § 10 otrzymuje brzmienie:

"§ 10. 1. Czas wolny przysługujący w zamian za służbę w wymiarze przekraczającym normę określoną w art. 37 ust. 2 ustawy udziela się w formie godzin, dni lub tygodni wolnych od służby.

2. Czasu wolnego w formie:

- 1) godzin wolnych od służby udziela się, jeżeli wykorzystanie czasu wolnego następuje w okresie trwania, w zależności od obowiązującego funkcjonariusza rozkładu czasu służby, jednego dnia służby, jednej zmiany albo jednego dyżuru, a udzielany czas wolny nie przekracza ilości godzin, które funkcjonariusz jest obowiązany pełnić służbę w danym dniu, na danej zmianie albo dyżurze,
 - 2) dni wolnych od służby udziela się, jeżeli wykorzystanie czasu wolnego obejmuje, w zależności od obowiązującego funkcjonariusza rozkładu czasu służby, okres co najmniej dwóch dni służby, dłuższy niż czas pełnienia jednej zmiany albo dyżuru i przysługującego po ich zakończeniu czasu wolnego, ale udzielany czas wolny nie przekracza łącznie 5 dni,
 - 3) tygodni wolnych od służby, jeżeli udzielany czas wolny od służby obejmuje okres co najmniej 6 kolejnych dni kalendarzowych.
3. W przypadku udzielania czasu wolnego w formie dni wolnych od służby, każdy dzień wolny od służby jest równoważny 8 godzinom służby przekraczającej normę określoną w art. 37 ust. 2 ustawy.
4. W przypadku udzielania czasu wolnego, o którym mowa w ust. 1, w formie tygodni wolnych od służby, każdy tydzień wolny od służby jest równoważny 40 godzinom służby przekraczającej normę określoną w art. 37 ust. 2 ustawy.";

10) po § 10 dodaje się § 10a i 10b w brzmieniu:

"§ 10a. 1. Czas wolny przysługujący funkcjonariuszowi w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 37 ust. 2 ustawy udziela przełożony zajmujący stanowisko kierownicze bezpośrednio wyższe od stanowiska zajmowanego przez funkcjonariusza, poczynając od kierownika sekcji (równorzędnego) lub dowódcy plutonu:

- 1) z urzędu w ustalonych przez siebie terminach, uwzględniając potrzeby służbowe,
 - 2) na pisemny wniosek funkcjonariusza, we wskazanych przez niego terminach, w szczególności w okresie bezpośrednio poprzedzającym urlop wypoczynkowy lub po jego ukończeniu, jeżeli nie zakłóca to normalnego toku służby.
2. W uzasadnionych przypadkach czasu wolnego, o którym mowa w ust. 1, może udzielić również przełożony właściwy w sprawach osobowych funkcjonariusza, kierownik jednostki organizacyjnej Komendy Głównej lub komórki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę.
3. O terminie udzielenia z urzędu czasu wolnego funkcjonariusza informuje się nie później niż:

- 1) do chwili zakończenia służby poprzedzającej służbę w dniu, w którym wyznaczono funkcjonariuszowi termin udzielenia czasu wolnego w postaci godzin lub dni wolnych od służby,
- 2) na tydzień przed udzieleniem funkcjonariuszowi czasu wolnego w formie co najmniej tygodnia wolnego od służby.

§ 10b. 1. W zamian za służbę pełnioną w dniu wolnym od służby funkcjonariusz otrzymuje czas wolny w tym samym wymiarze w innym, wskazanym przez siebie dniu tygodnia, jeżeli nie zakłóca to normalnego toku służby.

2. W zamian za każde 8 godzin służby pełnionej w dniach wolnych od służby funkcjonariusz otrzymuje dzień wolny w innym, wskazanym przez siebie dniu tygodnia, jeżeli nie skorzystał z tego czasu wolnego w sposób określony w ust. 1 i nie zakłóca to normalnego toku służby.

3. Czas wolny w zamian za służbę pełnioną poza rozkładem czasu służby funkcjonariusz jest obowiązany wykorzystać do dnia zwolnienia ze służby, a przełożony właściwy w sprawach osobowych ma obowiązek mu to ułatwić.";

11) w § 14 w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

"Do służby w porze nocnej oraz w niedzielę i święta nie wyznacza się funkcjonariusza:".

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

- 1) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 220, poz. 1897).
- 2) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 128, poz. 1175, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 171, poz. 1800, Nr 172, poz. 1805, Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 757 .

Uzasadnienie

Przepis art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 128, poz. 1175, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 171, poz. 1800, Nr 172, poz. 1805, Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 757), zwanej dalej "ustawą", upoważnił ministra właściwego do spraw wewnętrznych do określenia w drodze rozporządzenia rozkładu czasu służby oraz trybu udzielania czasu wolnego w zamian za służbę w wymiarze przekraczającym 40 godzin. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wykonując powyższe upoważnienie ustawowe wydał rozporządzenie z dnia 17 czerwca 2002 r. w sprawie rozkładu czasu służby funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz.U. Nr 82, poz. 748), zwane dalej "rozporządzeniem".

Przedłożony projekt zakłada wprowadzenie do rozporządzenia omówionych niżej zmian.

Przede wszystkim projekt ma na celu szczegółowe uregulowanie kwestii dot. rozliczania czasu podróży służbowych funkcjonariuszy Straży Granicznej (§ 1 pkt 8 projektu wprowadzający do rozporządzenia nowe § 9a - 9c). Ten szczególny przypadek realizowania obowiązków służbowych nie był dotychczas regulowany przepisami pragmatyki służbowej co prowadziło do szeregu wątpliwości interpretacyjnych w zakresie prawidłowego i jednolitego w całej formacji wyliczania wymiaru czasu służby funkcjonariuszy. Nadto art. 1 pkt 15 lit. b ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 90, poz. 757) wprowadził do art. 37 ustawy o Straży Granicznej nowy ust. 2a, na mocy którego stosowanie ustawowej normy czasu służby funkcjonariusza zostało wyłączone między innymi w stosunku do funkcjonariusza przebywającego w podróży służbowej. W tym stanie prawnym, biorąc pod rozwagę okoliczność, iż precyzyjne określenie czasu ewentualnych podróży służbowych w momencie określania wymiaru czasu służby obowiązującego funkcjonariuszy w danym okresie rozliczeniowym jest trudne lub niemożliwe do dokonania, istnieje konieczność wprowadzenia jednolitych reguł rozliczania czasu ich trwania w ramach obowiązującego funkcjonariusza wymiaru czasu służby.

Przepisy ustawy o Straży Granicznej nie definiują czym jest podróż służbowa odbywana przez funkcjonariusza Straży Granicznej. W tym stanie rzeczy opracowując omawiane przepisy, wzorem regulacji zawartej w art. 775 § 1 Kodeksu pracy, przyjęto, że również na gruncie pragmatyki służbowej funkcjonariuszy Straży Granicznej przez podróż służbową należy rozumieć wykonywanie przez funkcjonariusza czynności służbowych na obszarze kraju poza stałym miejscem pełnienia służby w terminie i miejscu określonym w poleceniu wyjazdu służbowego.

Przy takim założeniu w nowym § 9a rozporządzenia zaproponowano sposób rozliczania czasu służby w podróży służbowej uwzględniający zarówno długość trwania podróży (jeden dzień albo dłużej), okres w których jest ona odbywana (dni służby lub dni wolne od służby), a także charakter zleconych do wykonania w czasie jej trwania zadań służbowych (obejmujących lub nie obejmujących czas dojazdu do i z miejsca stanowiącego cel podróży).

Jednocześnie, wzorem rozwiązań zawartych w przepisach dot. funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu (§ 12 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 stycznia 2004 r. w sprawie rozkładu czasu służby funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu (Dz.U. Nr 7, poz. 63)) i

żołnierzy zawodowych (§ 11 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 stycznia 2004 r. w sprawie dodatkowych dni wolnych od służby oraz rozkładu czasu służby żołnierzy zawodowych (Dz. U. 16, poz. 161)) proponuje się uregulowanie spraw związanych z zapewnieniem funkcjonariuszom stosownego wypoczynku po zakończeniu podróży służbowej odbywanej w określonych warunkach.

Nadto uwzględniając fakt, iż ze względów służbowych zarówno wyjazd jak i powrót z podróży służbowej może zostać zarządzony w dniu dla funkcjonariusza wolnym od służby, proponuje się wprowadzenie regulacji stanowiącej, że tego typu przypadki mogą nastąpić nie więcej niż 4 razy w miesiącu i należy je traktować za równoznaczne z pełnieniem dyżuru domowego (nowy § 9c rozporządzenia).

Pozostałe zmiany zawarte w § 1 projektu obejmują:

1. W pkt 1 odnoszącym się do § 2 rozporządzenia:
 - 1) nadanie nowego brzmienia pkt 4 i 5 określającym odpowiednio co oznaczają użyte w rozporządzeniu termin:
 - "jednostka organizacyjna Straży Granicznej" - zmiana ta jest podyktowana nową strukturą organizacyjną SG wprowadzaną do obecnego stanu prawnego ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 90, poz. 757), a mianowicie z dniem 23 sierpnia 2005 r. zniesione zostały terenowe organy Straży Granicznej - komendanci strażnic oraz komendanci granicznych placówek kontrolnych Straży Granicznej i podległe im urzędy (tj. strażnice oraz graniczne placówki kontrolne), a ich zadania przejęły nowo utworzone terenowe organy - komendanci placówek Straży Granicznej i podległe im urzędy - placówki Straży Granicznej;
 - "jednostka organizacyjna Komendy Głównej" - zmiana dostosowująca rozporządzenie do obecnej struktury Komendy Głównej Straży Granicznej;
 - 2) wprowadzenie nowych pkt 7 - 9 określających co na gruncie rozporządzenia należy rozumieć pod pojęciem terminów "wymiar czasu służby", "pora nocna" i "dzień służby".
2. Propozycję wprowadzenia nowego dyżurowego rozkładu czasu służby na stanowiskach służbowych załóg i obsługi naziemnej statków powietrznych Straży Granicznej, w okresie obsługi tych statków (pkt 2 lit. b i pkt 6 w zakresie proponowanego brzmienia nowego § 6b rozporządzenia) - co wynika z konieczności uwzględnienia charakteru służby związanej z obsługą i wykonywaniem zadań przy użyciu statków powietrznych SG.
3. Propozycję wprowadzenia do rozporządzenia nowego § 3a stanowiącego, że podstawą do określenia wymiaru czasu służby funkcjonariusza w przyjętym okresie rozliczeniowym jest, niezależnie od ustalonego na zajmowanym stanowisku służbowym rozkładu czasu służby, wymiar czasu służby obowiązujący w danym okresie rozliczeniowym na stanowiskach służbowych objętych jednozmianowym rozkładem czasu służby (pkt 3). Ustawodawca określając w art. 37 ustawy jednolitą dla funkcjonariuszy Straży Granicznej normę czasu służby, nie wprowadził od niej wyjątków wynikających z możliwości

wprowadzenia różnych rozkładów czasu służby. Tym samym, również wymiar czasu służby, czyli liczba godzin jaką funkcjonariusze zobowiązani są pełnić służbę w danym okresie rozliczeniowym powinna być jednakowa niezależnie od przyjętego rozkładu czasu służby.

4. W pkt 4 odnoszącym się do § 4 rozporządzenia:

- 1) nadanie nowego brzmienia ust. 1 w celu jednoznacznego określenia, że zmianowy rozkład czasu służby obejmuje pełnienie służby we wszystkie dni tygodnia, niezależnie czy jest to niedziela albo inne święto (lit. a);
- 2) nadanie nowego brzmienia ust. 3 zwiększającego minimalny czas wolnego po służbie pełnionej na zmiany trwające po 8 godzin z 10 do 11 godzin - czyli wprowadzenie regulacji odpowiadającej standardowi obowiązującemu w Unii Europejskiej (lit. b);
- 3) dodania nowego ust. 4a określającego przypadki i zasady na jakich można okresowo skrócić czas wolny przysługujący po zakończeniu służby pełnionej w formie zmiany trwającej 12 godzin (lit. c) - wprowadzenie tej regulacji jest konieczne dla zapewnienia podstaw dla skutecznego wykonywania zadań Straży Granicznej w sytuacji między innymi wystąpienia stanów zagrożenia terrorystycznego lub ogłoszenia wyższych stanów gotowości obronnej.

5. Nadanie nowego brzmienia ust. 5 w § 6 rozporządzenia (pkt 5). Obecnie przepis § 6 rozporządzenia stanowi, że funkcjonariuszowi który pełni służbę w składzie załogi jednostki pływającej przez okres 24 godzin lub dłuższy udziela się czasu wolnego, zapewnia się co najmniej 8 godzin wypoczynku w ciągu doby (ust. 3), przy czym czasu tego wypoczynku nie wlicza się do czasu służby stanowiącego podstawę do obliczenia wymiaru czasu wolnego przysługującego po zakończeniu służby (ust. 5). Podstawową i zasadniczą intencją wzmiankowanego unormowania jest zapewnienie członkom załóg jednostek pływających minimalnego czasu potrzebnego na regenerację sił w czasie pełnienia służby w składzie jednostki pływającej. Z tego też powodu wspomniany czas wolny powinien być udzielany w taki sposób, aby zminimalizować konieczność wykonywania przez funkcjonariusza zadań związanych z pełnieniem służby (obsługą jednostki). Częste bowiem przerywanie tego czasu wolnego czy też udzielania czasu wolnego w częściach nie gwarantujących ciągłego kilkugodzinnego (co najmniej 6 godzin) wypoczynku jest sprzeczne z celem omawianej instytucji i de facto daje podstawy do przyjęcia, iż funkcjonariuszowi nie zagwarantowano możliwości skorzystania z należnego prawa do wypoczynku, a tym samym nie zachodzą przesłanki faktyczne do nie wliczania w takim wypadku wzmiankowanego czasu do czasu służby, o którym mowa w § 6 ust. 4 rozporządzenia.

6. Wprowadzenie do rozporządzenia nowego § 6a stanowiącego normę, w myśl której funkcjonariusz pełniący służbę w rozkładzie czasu służby obejmującym służbę również w niedzielę powinien korzystać co najmniej raz na 3 tygodnie z wolnej od służby niedzieli i poprzedzającej ją soboty (pkt 6). Powyższe zmierza do pełniejszego zagwarantowania realizacji prawa do przysługującego wypoczynku funkcjonariuszom, którzy z racji obowiązującego ich rozkładu czasu służby zobowiązani są do wykonywania obowiązków służbowych niezależnie od dnia tygodnia. Ponadto stanowić będzie czynnik wymuszający równomierne obciążanie służbami w niedziele wszystkich, których ten rodzaj organizacji służby dotyczy.

7. Propozycję odejścia od dotychczas określonej w § 7 ust. 1 rozporządzenia reguły stanowiącej, że przełożony właściwy w sprawach osobowych może ustalić dniem wolnym od służby dzień służby przypadający między dniami wolnymi od służby, pod warunkiem

wyznaczenia dniem służby najbliższej soboty, przy czym jeżeli sobota przypada po wolnym od służby piątku lub przed wolnym od służby poniedziałkiem, przełożony właściwy w sprawach osobowych powinien wyznaczyć dniem wolnym od służby sobotą następną (pkt 7). Wzorem rozwiązania zawartego w § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2000 r. w sprawie zasad ustalania rozkładu i wymiaru czasu pracy pracowników urzędów administracji rządowej (Dz. U. Nr 28, poz. 350 i z 2002 r. Nr 24, poz. 246) za bardziej uzasadnione w tym zakresie rozwiązanie, pozwalające na zapewnienie prawidłowego funkcjonowania formacji, należy uznać nadanie kompetencji do ustalania dni wolnych od służby w opisanych okolicznościach wyłącznie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej oraz pozostawienie jego wyborowi soboty, która powinna być ustalona dniem służby.

8. Doprecyzowanie zasad i trybu udzielania czasu wolnego przysługującego funkcjonariuszowi w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 37 ust. 2 ustawy - nadanie nowego brzmienia § 10 rozporządzenia oraz dodanie nowych § 10a i 10b (pkt 9 i 10). Zgodnie z brzmieniem art. 37 ust. 3 ustawy w zamian za czas służby przekraczający normę, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy, funkcjonariuszowi przysługuje czas wolny w tym samym wymiarze. Powyższy przepis stanowi po pierwsze prawo funkcjonariusza do otrzymania rekompensaty za ponadnormatywny czas służby, a po drugie precyzyjnie i jednoznacznie określa zasadę zwrotu nadgodzin, stanowiąc iż wymiar czasu wolnego należnego za ponadnormatywny czas służby udzielany jest w przeliczeniu jeden do jednego. Jak wykazuje praktyka pewne wątpliwości w zakresie zwrotu nadgodzin wywołuje dotychczasowa treść § 10 ust. 1 rozporządzenia, który stanowi, że w okresie rozliczenia każde 8 godzin służby przekraczające normę ustawową jest równoważne jednemu dniowi wolnemu od służby. Powyższe uzasadnia konieczność jednoznacznego uregulowania w treści rozporządzenia, że zwrot nadgodzin może nastąpić zarówno w formie udzielenia określonej ilości godzin wolnych od służby w dniu planowej służby danego funkcjonariusza albo w formie dni wolnych od służby. Jednocześnie uwzględniając fakt, iż w myśl art. 37 ust. 2 norma czasu służby funkcjonariuszy wynosi 40 godzin tygodniowo, właściwym jest przyjęcie również zasady, że ilość nadgodzin zwracanych funkcjonariuszowi w okresie tygodnia nie może przekroczyć ilości godzin jaką funkcjonariusz jest w tym okresie obowiązany normalnie pełnić, proponuje się umożliwienie zwrotu tychże nadgodzin także w formie tygodni wolnych od służby.

Nadto w celu wyeliminowania różnorodnych praktyk stosowanych przy zwrocie wzmiankowanych nadgodzin proponuje się uregulowanie trybu postępowania przy ich udzielaniu.

Pozostałe zmiany mają charakter redakcyjny.

Opracowany projekt rozporządzenia jest spójny i zharmonizowany z innymi aktami prawnym regulującymi pragmatykę służbową funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Ocena Skutków Regulacji

Rozporządzenie obejmuje swoim działaniem wyłącznie funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów samorządu terytorialnego, jak również nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, a także sytuację i rozwój regionalny.

Projekt rozporządzenia był opiniowany przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej, który zgłosił uwagi postulujące:

1. Wprowadzenia regulacji stanowiącej, że okres przygotowania się funkcjonariusza do służby oraz jej zadania wlicza się do czasu służby - w ocenie strony związkowej zmiana ta jest konieczna z uwagi na "problemy wypadków nadzwyczajnych, problemów roszczeniowych i odszkodowawczych oraz interesu funkcjonariuszy stawiających się wcześniej w miejsce pełnienia służby". Zgodnie z obecnie obowiązującym przepisem § 11 rozporządzenia czasu niezbędnego do bezpośredniego przygotowania się do służby i jej zdania, a w szczególności przyjęcia lub zdania dokumentacji z przebiegu służby, uzbrojenia i wyposażenia, nie dłuższego niż 30 minut, nie uważa się za czas służby. Zastrzeżenia odnoszące się do powyższego przepisu były zgłaszane przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej już w trakcie prac legislacyjnych nad rozporządzeniem w 2002 r. Ustosunkowując się wówczas do zgłoszonych w tej materii uwag wskazano, iż w pojęciu omawianego przepisu nie mieści się odprawa do służb, czy też postawienie funkcjonariuszowi zadań do służby, jak też późniejsze jego rozliczenie z wykonania tych zadań. Nie budzi bowiem wątpliwości fakt, że sprawy te winny być realizowane w normalnym czasie służby. W zakresie § 11 chodzi o takie czynności funkcjonariusza, czas wykonywania których nie powinien być w zasadzie dłuższy niż 30 minut, a które umożliwiają funkcjonariuszowi rozpoczęcie służby zgodnie z planem i w większości przypadków wykonywane są poza stanowiskiem pełnienia służby. W kontekście powyższego uznano, że przepis § 11 ma jedynie charakter porządkujący rozkład czasu służby. Niezależnie od powyższego podniesiono, że regulacja ta jest wzorowana na rozwiązaniach obowiązujących w Policji na podstawie § 11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby. Powyższe argumenty pozostają w dalszym ciągu aktualne. Nadto wymaga wskazania, iż konstruując omawiany przepis posłużono się pojęciem czasu "niezbędnego" czyli wyłącznie takiego, który jest koniecznie potrzebny, nieodzowny. Tym samym np. sam czas przybycia do miejsca pełnienia służby (czy też potwierdzenia obecności w tym miejscu) nie zawsze będzie odpowiadał faktycznemu rozpoczęciu przejmowania obowiązków czy podjęcia wykonywania zadań służbowych. Powyższe implikuje szereg konsekwencji zarówno w stosunku do funkcjonariuszy dokonujących przyjęcia lub zdania służby, jak też ich przełożonych. Właściwych przełożonych obciąża bowiem z jednej strony do stworzenia takich warunków w służbie, aby podlegli funkcjonariusze mieli, co do zasady, realną możliwość dokonania wzmiankowanej czynności w określonym wyżej czasie, a z drugiej do prowadzenia nadzoru i weryfikacji czy w trakcie zdawania lub przejmowania służby nie dochodzi do nieuzasadnionego przedłużania tychże czynności. Brak działań w tym kierunku oznacza bowiem nienależyte wykonywanie obowiązków na zajmowanym stanowisku. Natomiast funkcjonariusze, którzy "sztucznie" przedłużają przedmiotowy czas powyżej 30 minut powinni się liczyć z faktem, iż takie działanie wyczerpuje znamiona czynu określonego w art. 135 ust. 2 ustawy, tzn. świadomego wprowadzenia w błąd przełożonego, które powoduje szkodę w służbie. Istotą tego przepisu

jest zatem obowiązywanie mechanizmu dyscyplinującego zarówno funkcjonariuszy jak i ich przełożonych, który zapobiega nieuzasadnionemu przeciąganiu czasu faktycznie potrzebnego do przygotowania się do podjęcia bądź zdania służby, a także przeciwdziałającemu praktyce polegającej na przyjmowaniu, że czas potwierdzenia przybycia do miejsca pełnienia służby i potwierdzenia obecności jest równoznaczny z rozpoczęciem służby.

Przy tym, przedmiotowa regulacja nie ma żadnego wpływu na kwestie regulowane ustawą z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji (Dz. U. Nr 53, poz. 345, z 1983 r. Nr 16, poz. 79, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 i Nr 38, poz. 181, z 1989 Nr 35, poz. 192 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 877). Na możliwość uznania wypadku za pozostającego w związku z pełnieniem służby nie ma bowiem wpływu okoliczność czy wypadek ten miał miejsce w okresie zaliczanym w myśl rozporządzenia do czasu służby czy też nie. W tym kontekście istotny jest bowiem bezpośredni związek z przygotowaniem się bądź rozliczeniem z wykonywanych zadań służbowych.

2. Uchylenie przepisu § 6 ust. 5 rozporządzenia stanowiącego, że czas wypoczynku udzielanego funkcjonariuszom podczas pełnienia służby w składzie załogi nie wlicza się do czasu służby z uwagi na fakt, że w myśl przepisów o charakterze wewnętrznym regulujących sposób pełnienia służby granicznej i prowadzenia działań granicznych członkowie załogi jednostki pływającej SG w okresie obsługiwania tej jednostki (tzn. wtedy kiedy służbę pełnią w ramach załogowego rozkładu czasu służby), zobowiązani są do stałego przebywania w miejscu służby, a nadto działania graniczne rozpoczynają się z chwilą odcumowania jednostki pływającej od nabrzeża i kończą się z chwilą jej zacumowania. Zdaniem strony związkowej, z uwagi na fakt, że na członkach załóg jednostek pływających SG ciąży obowiązek stałego i nieprzerwanego przebywania na jednostce pływającej w częstokroć trudnych warunkach z bronią, w umundurowaniu oraz w pełnej gotowości do podjęcia natychmiastowych działań granicznych bez możliwości wypoczynku poza miejscem służby, oznacza, iż nawet czas udzielanego im w trakcie służby wypoczynku należy wliczać do czasu służby. Bez wątpliwości służba na jednostkach pływających charakteryzuje się szczególnymi cechami nie występującymi na innych stanowiskach służbowych w Straży Granicznej. W szczególności funkcjonariusz pełniący służbę w składzie załogi zobowiązany jest do zapewnienia prawidłowej obsługi danej jednostki pływającej, co oznacza, że nawet w okresie udzielanego wypoczynku musi przebywać na tej jednostce. Również konieczność wykonywania różnych czynności związanych z prowadzeniem jednostki pływającej częstokroć powoduje, że udzielany czas wolny jest przerywany lub udzielany w częściach. Z uwagi na powyższe projekt zakłada, jak już wyżej wspomniano, nadanie nowego brzmienia ust. 5 w § 6 rozporządzenia, stanowiącego, że w przypadku udzielenia funkcjonariuszowi czasu wolnego w częściach nie gwarantujących ciągłego co najmniej 6 godzinnego wypoczynku, nie zachodzą przesłanki faktyczne do nie wliczania w takim wypadku wzmiankowanego czasu do czasu służby, o którym mowa w § 6 ust. 4 rozporządzenia. W tych bowiem okolicznościach nie można uznać, że funkcjonariuszowi zagwarantowano możliwości skorzystania z prawa do wypoczynku. Ponadto należy wskazać, że uregulowanie zakładające nie wliczanie przedmiotowego czasu wypoczynku do czasu służby odpowiada art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o pracy na morskich statkach handlowych (Dz. U. Nr 61, poz. 258, z 1994 r. Nr 113, poz. 547, z 1998 r. Nr 113, poz. 717, z 2000 r. Nr 109, poz. 1156, z 2002 r. Nr 240, poz. 2060, z 2003 r. Nr 229, poz. 2277 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959), który stanowi, że czas pozostawiania w pogotowiu do pracy, podczas którego praca nie była wykonywana, jak też przerwy w pracy wynikające z dobowego rozkładu czasu pracy nie wlicza się do obowiązującej pracownika normy czasu pracy.

3. Odstąpienie - jako od regulacji niekorzystnej dla funkcjonariuszy przebywających często w podróży służbowej, od wprowadzania do rozporządzenia przepisu § 9a ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia (§ 1 pkt 8 projektu) stanowiącego, że jeżeli podróż służbowa trwała nie dłużej niż jeden dzień i odbywała się w dniu, który zgodnie z obowiązującym funkcjonariusza rozkładem czasu służby był dla niego dniem wolnym od służby, do wymiaru czasu służby wlicza się wyłącznie czas wykonywania w tym dniu zleconych zadań służbowych. Odnosząc się do powyższej kwestii należy przede wszystkim wskazać, że zgodnie z obecnym brzmieniem art. 37 ust. 2a ustawy o Straży Granicznej ustawowa norma czasu służby funkcjonariusza wynosząca 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym nie odnosi się do funkcjonariusza przebywającego w podróży służbowej. Powyższe oznacza, że ustawodawca wyraźnie w sposób odmienny potraktował przypadki wykonywania zadań służbowych przez funkcjonariuszy podczas podróży służbowej od sytuacji normalnego wykonywania przez nich obowiązków służbowych w stałym miejscu pełnienia służby. Tym samym przyjęcie założenia, że cały czas podróży służbowej należy traktować jak czas wliczany do obowiązującego funkcjonariusza wymiaru czasu służby, de facto oznaczałoby objęcie tego czasu normą art. 37 ust. 2 ustawy o SG, a więc działanie sprzeczne z regułą zawartą w ust. 2a tejże ustawy. Nadto należy zauważyć, iż omawiany projekt zakłada wprowadzenie mechanizmu chroniącego funkcjonariusza przed nadmiernym wykorzystywaniem jego dyspozycyjności w formie kierowanie go w podróż służbową w dni wolne od służby, poprzez ograniczenie możliwości takiego kierowania tylko do maksymalnie 4 razy w ciągu miesiąca z jednoczesnym założeniem, że każdy taki przypadek zmniejsza ilość dyżurów jakie w danym miesiącu można zlecić funkcjonariuszowi (regulacje zawarte w nowym § 9c rozporządzenia). Proponuje się także wprowadzenie zasady udzielania czasu wolnego niezbędnego do odpoczynku po zakończeniu podróży służbowej, co w określonych warunkach powodować będzie powstanie prawa do przerwy wliczanej do czasu służby (regulacje zawarte w nowym § 9b ust. 1 i 2 rozporządzenia).
4. Wprowadzenie do proponowanego brzmienia § 9a ust. 1 pkt 2 rozporządzenia treści wskazujących, że jeżeli w czasie podróży służbowej trwającej dłużej niż jeden dzień, funkcjonariusz wykonuje czynności służbowe dłużej niż 8 godzin, do czasu służby wlicza się "rzeczywisty czas pobytu w podróży służbowej", a nie jak zaproponowano w projekcie czas równy wymiarowi czasu służby obowiązującemu w jednozmianowym rozkładzie czasu służby. W zakresie przedmiotowej uwagi należy jeszcze raz przypomnieć, że zgodnie z obecnym brzmieniem art. 37 ust. 2a ustawy o Straży Granicznej ustawowa norma czasu służby funkcjonariusza wynosząca 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym nie odnosi się do funkcjonariusza przebywającego w podróży służbowej. Tym samym istotą proponowanych regulacji jest zapewnienie takiej konstrukcji przepisów rozporządzenia, aby fakt przebywania w podróży służbowej nie powodował powstania po stronie funkcjonariusza obowiązku "odpracowywania" okresu w jakim przebywał w podróży służbowej. Kształt tych przepisów nie może jednak prowadzić do powstawania uprawnień do czasu wolnego przysługującego w zamian za służbę ponad normę ustawową, w sytuacji gdy zgodnie z wolą ustawodawcy zadania te wykonywane są w czasie nienormowany ustawą.
5. Doprecyzowanie w proponowanym § 10a ust. 1 rozporządzenia, że czas wolny udziela się funkcjonariuszowi nie tylko w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 37 ust. 2 ustawy o Straży Granicznej, ale również "wypracowany

ponadnormatywny czas służby wynikający z indywidualnych kart pracy", co w ocenie strony związkowej w sposób bardziej czytelny określi zakres oddawanych nadgodzin oraz nie pozostawi żadnej swobody interpretacyjnej kierownikom poszczególnych jednostek organizacyjnych SG. Zakres czasu wolnego jaki funkcjonariuszowi przysługuje w zamian za służbę przekraczającą normę ustawową w sposób jednoznaczny określa już art. 37 ust. 3 ustawy o Straży Granicznej. Tym samym przepisy rozporządzenia nie powielają regulacji ustawowych lub ich rozszerzać. Nadto § 12 rozporządzenia normujący kwestie ewidencji czasu służby w sposób jednoznaczny obliguje do prowadzenia rocznych kart ewidencji obecności funkcjonariuszy w służbie, które między innymi obejmują informacje o służbie pełnionej ponad ustawowy wymiar i otrzymanym z tego tytułu czasie wolnym. Powyższe regulacje w sposób czytelny stanowią obowiązek dokumentowania służby, za którą przysługuje określony wymiar czasu wolnego. Tym samym brak jest uzasadnienia do wprowadzania do rozporządzenia kolejnego przepisu stanowiącego, iż zwrot ponadnormatywnego czasu służby musi się odbywać w oparciu o prowadzoną w tym zakresie dokumentację.

Metryczka

Data publikacji 05.12.2005

[Rejestr zmian](#)

Podmiot udostępniający informację:

Osoba wytwarzająca/odpowiadająca za informację:

Osoba udostępniająca informację:

Sebastian Górkiewicz

Opcje strony

- [Generuj PDF](#)
- [Drukuj](#)
- [Powiadom](#)